

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.21.027/2019/15.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke,
előadó

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

A felperesek képviselője:

. Subasitz Éva ügyvéd (**fél címe**)

Az alperes: alperes neve (**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

SBGK Ügyvédi Iroda (**fél címe 2** ügyintéző: .

Borbély Boglárka ügyvéd)

A per tárgya: Gyermekelhelyezés és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

G.-i

Járásbíróság

5.P.20.270/2014/233.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Környéki Törvényszék 1.Pf.20.977/2018/14.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 154.000 (százötvennégyezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek 2012. februártól 2013. decemberig együtt éltek. A felperesnek a házasságából 1999-ben, 2000-ben és 2003-ban három gyermeke született, akik anyai nevelésébe és gondozásába kerültek. Az alperes házasságából az 1993-ban és a 2001-ben született gyermekei közül a kisebbik gyermek az alperes volt házastársának nevelésébe és gondozásába került, a nagyobbik gyermeket a felek összeköltözéséig az alperes nevelte.

- [2] A feleknek 2013. március 17. napján **A. N.** utónevű gyermeke született. Együttélésük alatt előbb **M.-n** laktak, majd a felperes **G., Á.** utca ... szám alatti ingatlanába (a továbbiakban: **Á.** utcai ingatlan) költöztek. Kapcsolatuk kezdettől fogva nem volt harmonikus, a felperes ekkor még nem dolgozta fel a házassága felbontása miatti krízist, úgy érezte, hogy az alperes indulati viselkedése számára egyre kevésbé elfogadható. Az alperes pedig azt érezte, hogy a saját, illetve a felperes gyermekeinek ellátása az ő kizárólagos terhe és a felperes hűtlen hozzá. A felek kapcsolata ezért fokozatosan megromlott, a felperes az alperestől való eltávolodása miatt jelenlegi házastársával érzelmi kapcsolatot létesített. A felek kapcsolata megszakadt és a felperes 2013 decemberében elköltözött az **Á.** utcai ingatlanából.
- [3] A felperes elköltözése után másfél évig viselte a gyermek és az alperes lakhatásának költségeit. Az alperest jogerős ítélet kötelezte a felperes ingatlanának kiürítésére, 2015. július végén a közös gyermekkel az ingatlanból elköltözött, 2015. augusztustól 2016. márciusig **F.-n**, a jogerős ítélet meghozataláig **G.-n** bérlakásban laktak.
- [4] A felperes és jelenlegi házastársa 2016. év elejétől élettársi kapcsolatban éltek, majd házasságot kötöttek, amelyből 2016 novemberében gyermekük született. Az **Á.** utcai ingatlanban közös háztartásban nevelik közös gyermeküket és a felperes házastársának a korábbi házasságából született két kiskorú gyermekét.
- [5] Az adott, 2014. évben indult perben a bíróság több ideiglenes intézkedéssel szabályozta a felperes és felek közös gyermeke közötti kapcsolattartást. A 2014. június 27. napján meghozott végzésével az alperes lakóhelyén jogosította fel a felperest a kapcsolattartásra. A 103. számú jogerős végzés szerint a felperes 2016. október 31-ig a **G.-i** Szociális Segítő és Gyermejkölési Szolgálat (a továbbiakban: **G.-i** Szolgálat) helyiségében felügyelt kapcsolattartásra, 2016. november 1. napjától szakaszosan emelt időtartamban, az elvitel jogával jogosult a kapcsolattartásra. A bíróság újabb végzésével a felügyelt kapcsolattartás helyszínévé az **Ú.** Szolgáltató Központot határozta meg, majd ezt megváltoztatva ismét a **G.-i** Szolgálatot jelölte ki. A 2018. május 22. napján jogerős 158. sorszámú végzés a felperest 2018. június 15. napjától a felügyelt, 2019. március 15. napjától az elvitelre is kiterjedő kapcsolattartásra jogosította fel.
- [6] A felperes 2015. novemberig az alperes lakóhelyén tartotta a gyermekkel a kapcsolatot. A felek viszonya a felperesnek az **Á.** utcai ingatlan elhagyására kötelezése után teljesen megromlott. Az alperes a kapcsolattartások alatt hangfelvételeket készített, a gyámhatóságnál több eljárást indított. A felperes a további konfliktusok elkerülése érdekében kapcsolattartási jogával 2015. novemberben felhagyott, majd 2016. év elején kérte a kapcsolattartás szabályozását.
- [7] A felperes 2015. novembertől 2018. június végéig a felek közös gyermekével kapcsolatot nem tudott tartani, a gyermek a felperes

házastársával, apai féltestvéreivel sem találkozott.

- [8] A másodfokú bíróság a tényállás kiegészítésével a **G.-i** Szolgálat kapcsolatügyeleti feljegyzései alapján megállapította, hogy az elsőfokú ítélet meghozatala után két kapcsolattartás, 2018. június 30. és 2018. július 28. napján sikeresen megvalósult, a gyermek jó hangulatban játszott a felperessel. Október 6-án a gyermek csak benézett a felpereshez, majd az alperessel távozott. 2019. január 12-én a felperes ajándékot vitt a gyermeknek, az alperes ezt jól fogadta, nem volt akadálya az átadásnak. A találkozásnál látható volt a gyermek bizonytalansága, de az anyával való összenézés után örömmel elfogadta az ajándékot, ezután az alperessel távozott az intézményből.
- [9] A 2018. július 14-i kapcsolattartás előtt az alperes jelezte, hogy betegség miatt nem tudnak megjelenni, az augusztus 11-i alkalomnál munkahelyi elfoglaltságára, a szeptember 22-én esedékes kapcsolattartásnál a gyermek betegségére hivatkozott, a december 22-i kapcsolattartást pedig családi programra hivatkozva, december 21-én lemondta. Az alperes és a gyermek a november 24-én és a 2019. január 26-án esedékes kapcsolattartáson előzetes tájékoztatás nélkül nem jelentek meg,
- [10] 2018. augusztus 25-én, továbbá a szeptembertől december végéig terjedő időszakban a további kapcsolattartás nem valósult meg, mert a gyermek nem volt hajlandó a felpereshez átmenni, elzárkózott a találkozásoktól. A mediátor minden találkozásnál felhívta az alperes figyelmét arra, hogy az ő felelőssége a gyermek felkészítése a kapcsolattartásra. Az alperes erre azt a választ adta: hiába készíti fel a gyermeket, ha itt atrocitások érik és megismételte, hogy nincs megbékélve az intézménnyel. Az anya együttműködése részleges, a megadott időpontokban nem minden esetben jelenik meg. Minden pozitív találkozás után szinte a nulláról folytatódott a következő alkalom.

A kereseti kérelem és az alperes viszontkeresete

- [11] A felperes keresettel, az alperes viszontkeresettel kérte a gyermek nála történő elhelyezését, a kapcsolattartás részletes és fokozatos szabályozását. A felperes gyermektartásdíjat nem kért, az alperes 2013. december 9. napjától havi 160.000 forint határozott összegű tartásdíjat igényelt. A felperes arra az esetre, ha a bíróság a gyermeket az alperesnél helyezné el, havi 50.000 forint tartásdíj megfizetését vállalta. Kérte beszámítani az általa teljesített tartásdíjat és a lakhatási költségeket.

Az első- másodfokú ítéletet

- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletével a gyermeket az alperesnél helyezte el. A kapcsolattartást szakaszosan szabályozta: Az I. szakaszban a felperes 2018. július 20. napjától 2019. január 20. napjáig, de legalább 13 alkalommal jogosult a folyamatos kapcsolattartásra

páros héten szombaton 12-14 óráig a **G.-i** Szolgálatnál.

- [13] A II. szakasztól kezdődően a felperest valamennyi kapcsolattartás alkalmával megilleti a gyermek elvitelének joga, és köteles a gyermeket a kapcsolattartás lejártával az alperes mindenkori lakóhelyére visszavinni. A felperest a II. szakaszban 2019. január 21. napjától, illetve az első szakaszban szabályozott kapcsolattartás 13 alkalommal történő megvalósulásától, 2019. április 20. napjáig, de legalább 7 alkalommal minden páros héten szombaton 9 órától 13 óráig illeti meg a folyamatos kapcsolattartás joga.
- [14] A következő szakaszokban az előző szakaszban szabályozott kapcsolattartás megvalósulásától függően gyakorolható a felperes részéről a folyamatos kapcsolattartás. Így a III. szakaszban 2019. április 21. napjától 2019. július 20. napjáig, de legalább 6 alkalommal minden páros héten szombaton 9 órától 19 óráig. A következő, a 2019. július 21. napjától 2019. október 31. napjáig terjedő IV. szakaszban 2019. július 21. napjától 2019. szeptember 30. napjáig, de legalább 5 alkalommal minden páros héten szombaton 9 órától vasárnap 10 óráig. Az V. szakaszban 2019. október 1. napjától 2019. december 31. napjáig, de legalább 5 alkalommal, minden páros héten szombaton 9 órától vasárnap 18 óráig. A 2020. január 1. napjával induló VI. szakasztól kezdődően minden páros héten pénteken az intézményi foglalkozás végétől, de legkésőbb 16 órától vasárnap 18 óráig gyakorolhatja kapcsolattartási jogát.
- [15] Az időszakos kapcsolattartás az I. szakaszban nem gyakorolható. A felperes a II. szakaszban az időszakos kapcsolattartásra a páros ünnepek másnapján 9 órától 13 óráig, a III. szakasztól 9 órától 19 óráig, az V. szakasztól kezdődően a nyári szünidő kivételével az intézményi szünet második felében a kezdőnap 9 órától zárónap 18 óráig, valamint a nyári intézményi szünetben 2 x 2 hét időtartamban a felek minden év május 31-ig történő megállapodása szerint jogosult a kapcsolattartásra. Megállapodás hiányában a nyári kapcsolattartás július 1. és augusztus 1. napján kezdődik, a kezdő nap 9 órától, a zárónap 18 óráig tart. Az időszakos kapcsolattartás alatt folyamatos kapcsolattartásnak nincs helye.
- [16] Az elsőfokú bíróság rendezte a felek értesítési kötelezettségét, rendelkezett a kapcsolattartás pótlásáról, a gyermek személyes okmányainak át- és visszaadásáról, a kapcsolattartással felmerülő útiköltség viseléséről.
- [17] A felperest 2013. december 27. napjától kezdődően havi 100.000 forint gyermektartásdíj és a 2018. június 30. napjáig keletkezett 600.000 forint hátralék megfizetésére kötelezte. A korábbi ideiglenes intézkedéseit hatályon kívül helyezte. Ítéletének a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartás szabályozására vonatkozó rendelkezéseit az érdemi határozat jogerőre emelkedéséig ideiglenes intézkedésként fenntartotta. Ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította.
- [18] Az elsőfokú bíróság az igazságügyi pszichológus és igazságügyi pszichiáter szakértő egyesített szakvéleményt elfogadta ítéelkezése

alapjául. Ítélete 13-16. oldalán részletesen értékelte a tanúvallomásokat és indokolta a felajánlott bizonyítás mellőzését.

- [19] A gyermek elhelyezéséről a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 72/A. § (1) bekezdése alapján határozott. Megállapította, hogy a felperesnél az átlagot meghaladóan, az alperesnél az átlagos mértékben megfelelően biztosítottak a gyermek ellátásának feltételei, objektív szempontok alapján nincs különbség a felek nevelési képessége között, a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek mindkét félnél adóttak. Az egyesített szakvélemény szerint a felperes és házastársa nevelési képessége átlagos, az alperesé átlagos, de valamivel gyengébb fokú, korlátozó vagy kizáró tényező, pszichopatológias rendellenesség egyikükénél sem volt feltárható. A felperes kapcsolattartásának korlátozása sem indokolt. Kötődése a gyermekhez a kapcsolattartás hiánya miatt jelenleg meglazult, az alperes és a gyermek kötődése erős, szeretetteljes, bizalmas, a felperessel szemben túlvédő. A gyermek harmonikus légkörben, érzelmi biztonságban nevelkedik az alperes gondozásában.
- [20] Az elsőfokú bíróság a felperes terhére értékelte, hogy a kapcsolattartás jogával 2015 novemberében felhagyott, de a javára vette figyelembe, hogy pár hónappal később e jogát folyamatosan gyakorolni kívánta, kompromisszumokra kész, a reménybeli kapcsolattartásokon megjelenik és együttműködő. Az életközösség megszűnése után az alperes és a gyermek lakhatásának költségeit másfél éven át viselte. Jelenlegi házastársával megfelelő családi környezetet képes biztosítani a gyermek számára, és fontosnak tartja a testvéri kapcsolatot. Az pedig nem értékelhető a felperes terhére, hogy a kizárólagos tulajdonában álló ingatlant a családjával együtt, a jogerős ítélet alapján használni kívánta.
- [21] Az alperes javára értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a gyermeket születésétől kezdődően megfelelően gondozza, a gyermeknevelésre alkalmas lakókörnyezetet biztosít a gyermek részére és rendszeres jövedelemmel rendelkezik. Ugyanakkor terhére vett figyelembe, hogy direkt és indirekt módon befolyásolta a gyermeket, az apa-gyermek kapcsolatát építő, segítő, rendszeres kapcsolattartás elmaradása részben rajta múlt, jogosulatlanul hangfelvételeket készített, ezek alkalmasak voltak arra, hogy a gyermekben, a felperesben és a hatóságokkal szemben a bizalmatlanságot növeljék, a felek együttműködésének lehetőségét csökkentsék és a felek kapcsolatának elmérgesedését eredményezzék.
- [22] Az elsőfokú bíróság a szakvélemény alapján megállapította: az alperes nevelési képességét csökkentő tényezők ellenére, a gyermek kora és az alpereshez való kötődése alapján a felperesnél történő elhelyezése nagyobb pszichés kárt okozna a gyermek számára, mint amit az alperesi kapcsolattartás akadályozása eredményez. Pszichológiai szempontból helytelen és indokolatlan lenne az elfogadott családi kötelekből történő kiemelése, az számára indokolatlan stresszhelyzetet jelentene, és megbontaná a huzamos ideje kialakult, a gyermek biztonságérzetét kielégítő állandóságot.

A gyermek testi, értelmi és erkölcsi fejlődése ezért az alperesnél biztosított kedvezőbben.

- [23] A Csjt. 92. § (1) bekezdésére hivatkozva, a pszichológus szakértő véleménye alapján, a rendszeres kapcsolattartás ismételt bevezetése érdekében, a fokozatosság elvének megfelelően, szakaszosan szabályozta a különélő szülő és a gyermek kapcsolattartását. Nem látott lehetőséget az alperes kérelmének teljesítésére, az **A.**-i Gyermekjóléti Szolgálat kijelölésére, mert nem merült fel peradat arra, hogy az arra köteles **G.**-i Szolgálaton kívül bármely más kapcsolattartási ügyelet önként vállalta volna a kapcsolattartás végrehajtását.
- [24] A gyermektartásdíj és a hátralék fizetési kötelezettségről a Csjt. 69/A. § (1) bekezdése, 69/B.-C. § (1), (2), (3) bekezdése, a 65. § (1) bekezdése, a 66. § (2) és (3) bekezdése és a 68. §-a szerint határozott.
- [25] A felek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A gyermeket a felperesnél helyezte el, a gyermek elhelyezésére irányuló viszontkeresetet elutasította és az alperest a gyermek kiadására kötelezte. Feljogosította minden páratlan héten csütörtökön 16 órától hétfő reggel 7 óra 45 percig terjedő időtartamra és minden héten kedden 16 órától 19 óráig a folyamatos kapcsolattartásra. Időszakos kapcsolattartásként az alperes a gyermekkel töltheti a többnapos ünnepek első napját, a húsvét vasárnapot 9 órától 18 óráig, az őszi, téli és tavaszi iskolai szünet első felét, továbbá a nyári szünetből öt hetet a felek megállapodása alapján, ennek hiányában június harmadik, július első és második, valamint augusztus első és második hetét a kezdőnap 9 órától a zárónap 18 óráig. Óvodai illetőleg iskolai időszakban az átadás-átvétel helye az óvoda, illetőleg az iskola. Óvodai, iskolai szünetben, illetve tanításmentes napon az átadás-átvétel helye a felperes mindenkori lakó, illetőleg tartózkodási helye.
- [26] A másodfokú bíróság meghatározta a gyermek és személyes okmányai átadásának, átvételét, ennek helyét, az elmaradt kapcsolattartások pótlásának rendjét és mellőzte a kapcsolattartás gyakorlásával felmerült költségek megosztására vonatkozó rendelkezést.
- [27] A felperes által fizetendő tartásdíjat havi 90.000 forintra megváltoztatta, mellőzte a tartásdíj hátralék megfizetésére kötelezését és a tartásdíj fizetési kötelezettségét 2019. április 30. napjától kezdődően megszüntette.
- [28] Az elsőfokú bíróság a téves következtetést vont le arra, hogy a kiskorú gyermek kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése az alperesnél biztosított.
- [29] A felek életközössége a gyermek 9-10 hónapos korában megszakadt, a gyermek az alperes gondozásában maradt, aki a gyermeket fizikailag megfelelően ellátta, érzelmi biztonságot nyújtott számára, a gyermeket korlátozó-meleg attitűddel neveli, és a gyermek is nagyon ragaszkodik hozzá. A gyermek nevelését azonban olyan kizárólagossággal látta el, hogy emiatt a gyermek csak hozzá

kötődik. Bár az alperes következetesen az állította, hogy együttműködő és biztosítani kívánja az apával való kapcsolattartást, a tényleges magatartása nem ezt igazolta, hiszen 2015. novemberétől a jogerős ítélet meghozataláig csak két megvalósult kapcsolattartás volt.

- [30] Az alperes a per alatt arra törekedett, hogy a gyermek életéből a felperest teljesen kizárja, és az elsőfokú ítélet meghozatala után tanúsított magatartása is erre irányult. A felperes elköltözése után az elsőfokú bíróság ideiglenes intézkedése alapján közel másfél évig az alperesnél gyakorolta kapcsolattartási jogát. A gyermekkel azonban nem lehetett kettesben, az alperes a kapcsolattartáshoz egy világítás nélküli szobát biztosított, és nem engedte meg azt sem, hogy a felperes a lakásból kivigye a gyermeket. Eljárását a felperesnek a gyermeket veszélyeztető, de a perben nem bizonyított magatartásával indokolta.
- [31] Az alperes azzal is akadályozta a zavartalan kapcsolattartást, hogy a kapcsolattartásokról hangfelvételeket készített, számtalan gyámhatósági eljárást indított a felperes ellen, és kiskorú veszélyeztetése miatt is büntető feljelentést is tett. Az alapszakvélemény elkészítésekor, 2016 júniusában már 127 gyámhatósági eljárás volt folyamatban, ezért nem értékelhető a felperes terhére, hogy 2015. november végén jelezte az alperesnek, hogy az elviselhetetlen légkör miatt az alperes lakásán nem kíván kapcsolatot tartani a gyermekkel. 2016. február elején azonban már kérte a korábbi ideiglenes intézkedés módosítását, a gyermek elvitelére is kiterjedő kapcsolattartás szabályozását. Az alperes 2018 nyaráig, az elsőfokú bíróság ítéletének a meghozataláig a kapcsolattartást nem biztosította a felperes számára, ezt a **G.-i** és az **Ú.** Szolgálat kapcsolattartási feljegyzései bizonyították. Az alperes a hatóságnak nem minősülő **G.-i** Szolgálattal szemben elfogultsági kifogást is bejelentett.
- [32] Az **Ú.** Szolgálat tájékoztatása szerint is csak látszólagos volt az alperes együttműködése. Az első, 2017. december 16-i alkalomra nem vitte el a gyermeket, a következő időpont előtti napon, 2017. december 29-én a szolgálatnál megjelent, állítása szerint csak azért, hogy a biztonságról meggyőződjön és a gyermek megismerkedjen a környezettel. A kapcsolattartás napján, 2017. december 30-án azonban a gyermeket nem vitte el, és nem elérhető. A következő alkalommal, 2018. január 13-án pedig kiderült: az alperes arra biztatta a gyermeket, hogy szaladjon el, ha meglátja a szakállas bácsit (az édesapját).
- [33] Az alperes együttműködésének látszólagos voltát alátámasztották az elsőfokú ítélet meghozatalát követő események is, hiszen mindössze két megvalósult kapcsolattartás történt 2018 nyarán. Az első és a harmadik alkalom sikeres volt, a második időpontra az alperes a gyermeket nem vitte el és ezt követően pedig érthetetlen módon a gyermek nem akart az apával kapcsolatot tartani, nem ment be hozzá, félt tőle, anyjába csimpaszkodott, holott két találkozás kifejezetten jól sikerült és a gyermek örömmel újságot az

anyjának, hogy „megtalálta az apját”. Az alperes valós együttműködése esetén a gyermek és a felperes kapcsolata rövid idő alatt helyreállítható lett volna.

- [34] Kétségtelen, hogy a kapcsolattartások hiánya miatt a gyermek szinte csak az alpereshez kötődik és a felperessel a kapcsolata meglazult, családját nem is ismeri. A másodfokú bíróság a BH 2004.114. számú határozatra hivatkozva kifejtette, hogy a jelenlegi helyzet fenntartása gyermeknek a szeretetteljes szülő-gyermek kapcsolat fennmaradásához, valamint a későbbi párkapcsolatai, illetőleg szülői működése zavartalansághoz fűződő, ezért az egész életét döntő súllyal érintő hosszú távú érdekeivel ellentétesek. A felperes az alperesnél egyébként is jobb nevelési képességgel rendelkezik, továbbá a nála történő elhelyezés nem eredményezi a másik szülő elvesztését, míg az alperes a peradatok alapján ilyen nevelést nem képes biztosítani. Az alapszakvéleményben a pszichológus szakértő kifejtette, hogy a gyermek egészséges személyiségfejlődéséhez elengedhetetlen, hogy mindkét szülőjével megfelelő, számára biztonságot és stabilitást nyújtó rendszeres kapcsolatban lehessen. Az adott esetben ezért az elhelyezés körében nem lehet döntő jelentőséget tulajdonítani sem az ítélőképességnek nem tekinthető gyermek erős érzelmi kötődésének, sem az állandóság követelményének. Az alperes indirekt befolyásolását a szakvélemény, a direkt befolyásolását pedig az **Ú.** Szolgálat feljegyzése is alátámasztotta. Az indirekt befolyásolásra utal az is, hogy az alperes más programot ígért a gyermeknek a **G.-i** Szolgálatnál az egyik kapcsolattartás idejére, illetőleg a gyermek két sikeres kapcsolattartás után már nem volt hajlandó az apával való találkozásra.
- [35] A BH 2017.123. számú egyedi ügyben hozott határozat felhívásával a másodfokú bíróság megállapította, hogy a kapcsolattartások megszakadásának, a gyermek elutasító viselkedésének okaként a felperes felelőssége nem állapítható meg. A jogerős gyámhivatali határozatok is az alperes terhére írják a kapcsolattartások elmaradását.
- [36] Kétségtelen, hogy a szakvélemény nem tartotta indokoltnak a gyermeknek az apánál való elhelyezését. Az utóbb beszerzett pedagógiai vélemény a gyermek érzelmi állapotának romlását, kezelhetetlen dühkitöréseit is leírja. Az alperes képtelen annak felismerésére, hogy a gyermek kiegyensúlyozott értelmi, érzelmi fejlődéséhez az is szükséges, hogy másik szülővel is zavartalanul tarthassa a kapcsolatot, ami egyébként is a törvényben meghatározott gyermeki alapjog. A gyermek harmonikus személyiségfejlődéséhez, kiegyensúlyozott érzelmi élet is szükséges, amit az alperes személyiségvonásai miatt nem képes a gyermek részére biztosítani. A másodfokú bíróság ezért a gyermeket a felperesnél helyezte el, az alperes viszontkeresetét elutasította és, kötelezte a gyermek kiadására.
- [37] A másodfokú bíróság az alperes és a gyermek kapcsolattartását a Csjt. 92. § (1) bekezdése, a gyámhatóságról, valamint a

gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 29. §-a és 30. §-a alapján szabályozta. Részletesen indokolta a tartásdíjat megváltoztató és megszüntető rendelkezést.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [38] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalával a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Több eljárási és anyagi jogi jogszabályhely megsértését állította.
- [39] A másodfokú bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 2. § (1) bekezdését, 3. § (3) és (6) bekezdését, 142. § (1) bekezdését és a 239. §-t. Sérült a feleknek a tisztességes eljárás lefolytatásához való joga, a másodfokú bíróság nem biztosított megfelelő időt arra, hogy a felek a jogorvoslati eljárásban beszerzett, a **G.-i** Szolgálat által megküldött tájékoztató tartalmát megismerjék, arra nyilatkozzanak.
- [40] A tájékoztató tekintetében nem teljesítette a bizonyítási kötelezettségre, a sikertelen bizonyításra vonatkozó, a bíróságot terhelő tájékoztatási kötelezettségét. A tárgyalás elhalasztásával lehetőség lett volna a tájékoztató tanulmányozására, amelyre a másodfokú bíróságnak sem volt módja. Az okiratot a tárgyaláson kapta meg és feltehető, hogy emiatt halasztotta el határozata kihirdetését.
- [41] A másodfokú bíróság jogi képviselője elektronikus eljárási kötelezettségét rá is kiterjesztette, nem engedélyezte személyes eljárását és iratcsatolását, a benyújtott iratokat hatálytalannak tekintette. Eljárása a régi Pp. 49. § (1) bekezdésébe, 394/B. § (1), (2) és (6) bekezdésébe, 394/C. § (2) bekezdés c) pontjába ütközik.
- [42] A régi Pp. 177. § (1) bekezdését megsértve, szakkérdésekben foglalt állást, a szakvélemény megállapításai ellenére döntött a gyermek elhelyezéséről. A 221. sorszám alatti pedagógiai véleményt a szakértő személyes meghallgatása során értékelte. Indokolt lett volna a gyermek ismételt pszichológus szakértő általi vizsgálata a felperessel szembeni elutasító magatartása okának tisztázására. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a szakértő előtt a gyermek a felperest csak külön kérésre volt hajlandó lerajzolni, vele kapcsolatban csak negatív élményekről mesélt és a tájékoztatóból is kitűnően, nem akart a felperessel lenni.
- [43] A másodfokú bíróság megsértette a régi Pp. 206. § (1) bekezdését. Döntését kiragadott, az alperest negatívan beállító bizonyítékokra, tanúvallomásokra, a **G.-i** Szolgálat tájékoztatójára és a felperes nyilatkozatára alapította. Lényeges kérdéseket figyelmen kívül hagyott, mert beadványát hatálytalanította. Így nem értékelte, hogy

az első, a 2018. június 30-án megvalósult kapcsolattartást alkalmával a felperes azt mondta a gyermeknek: magával fogja vinni és többé nem hozza vissza. A gyermek ezt követően ordítva ment az óvodába attól tartva, hogy a felperes érte megy, tényleg magával viszi.

- [44] A másodfokú bíróság jogszabálysértéssel értékelte indirekt befolyásolásként, hogy más programot ígért a gyermeknek az egyik kapcsolattartás idejére, holott ez csak a felperes egyoldalú tényelőadása volt.
- [45] Iratellenes megállapítás, hogy 2018. november 24-én és 2019. január 26-án a kapcsolattartáson nem jelentek meg és a kapcsolattartások pótlása érdekében a megadott időpontokban sem írásban, sem telefonon nem tájékoztatta az ügyeletet a távolmaradás okáról. A gyermeket minden felügyelt kapcsolattartásra elvitte, csak a gyerek igazolt betegsége esetén maradtak távol. 2019. március 23-án pedig azért nem jelentek meg, mert a kapcsolattartás pótlásra vonatkozó tájékoztatást csak március 27-én vette át, tehát a pótlás időpontjáról csak négy nappal később szerzett tudomást. Az Ű. Szolgálatnál a 2017. december 30-i távolmaradást az előző napon küldött e-mailben kimentette.
- [46] Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság elfogadta a tájékoztató összegző véleményét, miszerint az együttműködése részleges. Nem vetette össze a Pf. 9. sorszámú beadványhoz mellékelt okirattal igazolt ténnyel, hogy többféleképpen törekedett a felügyelt kapcsolattartások megvalósulására. Többször kezdeményezte mediátor vagy független harmadik személy bevonását, a gyermeket a felperes részéről ért atrocitások, befolyásolási törekvések kivizsgálását. Nem került értékelésre az sem, hogy a felperes 2016. december 3-án, 2018. március 23-án, és március 31-én a felügyelt kapcsolattartásokon nem jelent meg.
- [47] Súlyosan okszerűtlen megállapítás, hogy 2015. novembertől, 2019. ápriliséig mindössze két megvalósult kapcsolattartás volt. A másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a gyermek nem akart a kapcsolattartásokon részt venni, nem tisztázta ellenállása okát, és bizonyítás nélkül állapította meg, hogy a gyermek elutasító viselkedéséért a felperes nem felelős.
- [48] Az alperes 2018. március 30-án és augusztus 23-án panasszal élt az elsőfokú bíróság elnökénél, melyben feltárta az elsőfokú bíróság mulasztásait, amelyek a per elhúzódását, illetőleg az alperes érdekeinek csorbulását eredményezték. Az elsőfokú bíróság a második beadványát elnöki utasítás ellenére nem küldte meg a másodfokú bíróságnak. A panaszbeadványokban foglaltakat változatlanul fenntartja és kérte ezek figyelembe vételét a felülvizsgálati eljárásban.
- [49] A jogerős ítélet indokolása nem felel meg a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek, a másodfokú bíróság nem tért ki azokra a körülményekre, amelyeket a mérlegelésnél irányadónak vett, nem utalt azokra az okokra, amelyek miatt valamely tényt nem talált bizonyítottnak, illetve a felajánlott bizonyítást mellőzte.

- [50] A jogerős ítélet sérti a Gyer. 33. § (2) bekezdését, és a Csjt. 72/A. § (1), (2) bekezdését, 69/C. § (1) és (2) bekezdését, továbbá a 17. számú irányelvben, a BH 2005.178. számú és a BH 1997.537. számú határozatban kifejtett szempontokat. Hangsúlyozta, hogy a gyermek felperesnél történő elhelyezése nem áll a gyermek érdekében, mert ellentétes a szakvéleményben foglaltakkal. A másodfokú bíróság nem értékelte, hogy a felperes a gyermeket a tulajdonában álló ingatlanból kiköltöztette, lakcímének megszüntetése iránt eljárást kezdeményezett. Magatartása szülői képességét, a gyermekhez való viszonyulását erőteljesen megkérdőjelezi.
- [51] Az alperes kérte figyelembe venni a szakértő 2018. június 29. napján tartott tárgyaláson tett nyilatkozatát, miszerint „ a gyermek nem egy kézipoggyász, ami egyik helyről, egyik napról a másikra” áthelyezhető, „a gyermek jogainak és védelmének...tiprása lenne, „még nagyobb traumát okozna a gyermek számára, miközben ő a legvédtelenebb az egész történetben”.
- [52] A másodfokú bíróság a tartásdíjat aránytalanul alacsony összegben határozta meg. A gyermek szükségletei nem tekinthetők luxusköltségnek, és a felperes anyagi helyzete sem indokolja a megállapított tartásdíj mértékét.
- [53] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Részletesen indokolta a felülvizsgálati kérelem megalapozatlanságát és hangsúlyozta, hogy a jogerős ítélet meghozatala óta az alperes a gyermek hollétéről többszöri kérése ellenére tájékoztatást nem adott, az érdemi kapcsolatfelvételt megtagadta. A felperes előtt nem ismert: az alperes és a gyermek belföldi lakóhelye, tartózkodási helye, a gyermek által látogatott oktatási intézmény, továbbá az sem, hogy az alperes miből biztosítja önmaga, illetőleg a gyermek megélhetését, mert belföldi munkahellyel nem rendelkezik. Az alperes megsértette a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben foglalt kötelezettségét, mert a gyermek Magyarországon oktatási intézménybe nem jár.
- [54] A felperes mindent megtett a gyermek felkutatása érdekében, de eljárása eredményre nem vezetett. A jogerős ítélet meghozatala után tudomására jutott információkból alappal következtethető, hogy az alperes a gyermeket jogellenesen **S.-ba** vitte.
- [55] Az alperessel szemben több büntető- és szabálysértési eljárás folyamatban van, kiskorú veszélyeztetése, kapcsolattartás akadályozása, a köznevelési törvényben hivatkozott kötelezettségének elmulasztása miatt. A benyújtó Vizsgálati Osztálya a családi jogállás megváltoztatása miatt folyamatban lévő büntetőeljárást a jelen felülvizsgálati eljárás befejezéséig felfüggesztette. A felperes 2019. szeptember 4-én kezdeményezte a gyermek védelembevételére iránti eljárást. A Pest Megyei Kormányhivatal D. Járási Hivatala Gyámügyi és Igazgatási Osztálya 2019. október 10. napján összesen 22 határozatot hozott a 2017. május 6. napjától 2018. december 1. napjáig terjedő időszakban

elmaradt kapcsolattartások végrehajtása iránti kérelmek tárgyában.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [56] A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása előtt a Kúria az alábbiakra mutat rá: a felülvizsgálat nem az első- és másodfokú eljárás folytatása, nem harmadfokú eljárás, hanem szigorú rendelkezések által szabályozott rendkívüli perorvoslat.
- [57] A felülvizsgálati eljárás tárgya a régi Pp. 270. § (2) bekezdés alapján a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírálata. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem - mint az eljárást megindító és annak kereteit meghatározó rendkívüli jogorvoslati eszköz - jogi jelentősége egyebek között abban jelölhető meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak azon jogszabálysértés, vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja, amelyeket a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt.
- [58] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése a felülvizsgálati kérelem tartalmi kellékeit akként határozza meg, hogy annak tartalmaznia kell: a támadott határozat megjelölését, a Kúria döntésére irányuló határozott kérelmet, a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölését, továbbá a jogorvoslati kérelem indokolásának ismertetését. A PK. vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása. Az előbbivel szemben az a követelmény érvényesül, hogy a fél a felülvizsgálati kérelemben pontosan jelölje meg a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatosan részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját.
- [59] Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 6. pont). A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adnia a jogszabálysértést és a jogszabálysértésre való hivatkozás indokait. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, amelyek esetében a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek (BH 2015.307.).

- [60] A gyermektartásdíj mértéke tekintetében az alperes elsődleges felülvizsgálati kérelme, a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatala nem tekinthető a Kúria döntésére irányuló határozott kérelemnek. A másodlagos felülvizsgálati kérelem pedig nem tartalmazza a jogszabálysértésre való hivatkozás részletes indokait. Az alperes kérelme ezért nem felel meg a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményeknek, tehát érdemi elbírálásra nem alkalmas.
- [61] Az elsőfokú ítélet meghozatala után az elsőfokú bíróság elnökéhez benyújtott panaszokkal az elsőfokú bíróság nyilvánvalóan nem, de a másodfokú bíróság sem foglalkozhatott, mert a panaszokkal kapcsolatos eljárást, ezek esetleges hiányos megküldését az alperes fellebbezéssel nem támadta. Az alperes a másodfokú eljárásban szakértő kirendelését sem kérte annak tisztázására, hogy a gyermek milyen okok miatt zárkózik el a felperessel való kapcsolattartástól.
- [62] A panaszok tartalma, illetve a szakértői bizonyítás szükségessége a felülvizsgálati eljárásban sem vizsgálható és értékelhető, mivel a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, ami az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt. Ennek oka, hogy a felülvizsgálatnak csak olyan téves jogi álláspont vagy mulasztás lehet az alapja, amely az eljárás korábbi szakaszában is a per tárgya volt. Amely kérdéssel a korábban eljárt bíróságok erre irányuló kérelem hiányában nem foglalkozhattak, azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhettek el (BH 2017.232.).
- [63] A Kúria e körben utal arra is, hogy a régi Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs, a felülvizsgálati bíróság a rendkívüli perorvoslati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. Ebből az is következik, hogy a felülvizsgálati ellenkérelemben állított, a felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet megalapozottságát alátámasztó, annak meghozatala után bekövetkezett tények sem értékelhetők, mivel nyilvánvalóan a bizonyítás felvételét jelentenék.
- [64] A Pp. 270. § (1) bekezdése és a 275. § (3)-(4) bekezdése alapján a jogerős ítélet jogszabálysértő volta az anyagi jog szabályainak megsértésében, vagy olyan eljárási szabálysértésben valósulhat meg, amelynek az ügy érdemi eldöntésére lényeges kihatása volt.
- [65] Az érdemben elbírálható felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [66] Az alperes alaptalanul állította a régi Pp. 2. § (1) bekezdés megsértését, amely az igazságszolgáltatás egyik alapelveként rögzíti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében alapjogként meghatározott, a tisztességes eljáráshoz való jogot, amelybe beletartozik a bíróságokkal szemben támasztott, az ügyek ésszerű időn belüli elbírálásának követelménye. Az Alkotmánybíróság által fenntartott 6/1989. (III.11.) AB határozat szerint a tisztességes eljárás (fair trial) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet megítélni. A tisztességes

eljáráshoz való jog lényegében azokat a garanciákat foglalja magában, amelyek rendeltetése, hogy a felek jogainak érvényesítése olyan eljárásban történjen, ami biztosítékot jelent a törvényes, elfogulatlan és észszerű időn belüli döntésre. Ezeket a biztosítékokat az eljárásra irányadó, az adott esetben a régi Pp. szabályai tartalmazzák.

- [67] A régi Pp. 2. § (2) bekezdés első mondata értelmező rendelkezés, a második mondat jogérvényesítési korlátot állít fel, önálló eljárási jogot nem biztosít a feleknek. Az alapelv esetleges megszegésének jogkövetkezményeként tehát a régi Pp. 275. § (4) bekezdésében foglalt, a jogerős ítélet részbeni vagy teljes hatályon kívül helyezése, illetve a jogszabályoknak megfelelő döntés a felülvizsgálati eljárásban nem hozható (BH 2019.16.).
- [68] A másodfokú bíróság eljárása nem sértette a régi Pp. 3. § (6) bekezdését, 142. § (1) bekezdését és a 239. §-t.
- [69] Az iratokból kitűnően a felperes a 2019. március 29-i beadványában részletesen kifejtette az elsőfokú ítélet meghozatala után a kapcsolattartás megvalósulásával kapcsolatos tényeket és körülményeket. Ezek az alperes és képviselője előtt a 2019. április 11. napján megtartott tárgyalást megelőzően már ismertek voltak, a felperes beadványára az alperes jogi képviselője a 2019. április 9-i iratban érdemi észrevételeket tett. A **G.**-i Szolgálatnak a másodfokú tárgyaláson ismertetett tájékoztatója a jogvita elbírálása szempontjából jelentős új tény, körülményt nem tartalmazott. A tárgyaláson személyesen megjelent alperes nem volt akadályozva abban, hogy jogi képviselője útján nyilatkozatot tegyen, a másodfokú tárgyalásról készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy az alperes jogi képviselője a tájékoztatóra nyilatkozott. Ebből következően az alperesnek elegendő ideje volt arra, hogy a tájékoztató tartalmát megismerje, arra észrevételeket tett. A másodfokú bíróság tehát az eljárási szabályoknak megfelelően biztosította az alperes számára eljárási jogainak gyakorolását, nem volt szükség a másodfokú tárgyalás elhalasztására.
- [70] Kétségtelen, hogy a másodfokú bíróság a tájékoztató tekintetében nem tett eleget a régi Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségének. A hosszabb ideje tartó perben a jogi képviselővel eljáró alperes a peradatok szerint egyértelműen tisztában volt a bizonyítási kötelezettségével. Ezt a megállapítást kétségtelenül alátámasztotta, hogy az alperes a másodfokú eljárásban, állítása szerint a felperes állítását bizonyítékokkal cáfoló, a másodfokú bíróság által hatálytalannak tekintett beadványt nyújtott be.
- [71] A tájékoztatási kötelezettség nem öncélú, hanem arra irányul, hogy a fél a bizonyítási indítványait a jóhiszemű és célszerű pervitel követelményeinek megfelelően elő tudja terjeszteni. Ezért abban az esetben, ha kétséget kizáróan megállapítható, hogy a fél a bizonyítandó tényekkel és a bizonyítási teherrel tisztában van, akkor a tájékoztatás pusztán formális lenne, és hiánya esetén a félnek a régi Pp. 2. § (1) bekezdésében meghatározott, az eljárás

tisztességes lefolytatásához fűződő joga nem sérül. A tájékoztatás elmaradása a jogerős ítéletnek a régi Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésére nem ad alapot, mert a másodfokú eljárásban nem valósult meg az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással járó eljárási szabálysértés.

- [72] Az alperes felülvizsgálati kérelmében alapvetően tévesen állította, hogy a másodfokú bíróság megsértette a régi Pp. 49. § (1) bekezdését, 394/B. § (1), (2) és (6) bekezdését, 394/C. § (2) bekezdés c) pontját azzal, hogy a másodfokú eljárásban a 2019. április 9-én papír alapon benyújtott beadványát az elektronikus kapcsolattartás szabályainak megsértése miatt hatálytalannak tekintette.
- [73] Tény, hogy a másodfokú eljárás elektronikus kapcsolattartás útján zajlott. A régi Pp. 394/B. §-a szerint a polgári perben a fél vagy a képviselője a keresetlevelet, továbbá minden egyéb beadványt, okirati bizonyítékot és ezek mellékletét választása szerint elektronikus úton is benyújthatja. E § (2) bekezdése előírja, hogy elektronikus út választása esetében az eljárás folyamán - ideértve az eljárás minden szakaszát és a rendkívüli perorvoslatot is - a félnek vagy képviselőjének a bírósággal a kapcsolatot elektronikus úton kell tartania és a bíróság is valamennyi bírósági iratot elektronikusan kézbesít a részére. A beadvány elektronikus úton történő benyújtását az (1) bekezdés szerinti elektronikus út vállalásának kell tekinteni. Az elektronikus úton történő kapcsolattartásra vonatkozó bejelentést a fél vagy a jogi képviselő az eljárás bármely szakaszában megteheti az eljáró bíróságnál.
- [74] A régi Pp. 394/I. § (1) bekezdés b) pontja alapján, ha a polgári perben a kapcsolattartás valamely fél részéről elektronikus úton történik, és az elektronikus úton kapcsolatot tartó beadványát nem elektronikus úton terjeszti elő, a beadványban foglalt nyilatkozat hatálytalan és úgy kell tekinteni, hogy az elektronikus úton kapcsolatot tartó nyilatkozatot nem tett. A papíralapú benyújtás e szabályt sértette, ezért másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg az alperes által személyesen benyújtott beadvány hatálytalanságát (BH 2019.174.).
- [75] Az alperes álláspontjával szemben a régi Pp. 177. § (1) bekezdése szerinti különleges szakértelmet igénylő tény, vagy körülmény megítélésére kirendelt szakértő véleménye nem perdöntő bizonyíték, hanem egy adat a perben, amelyet a bíróság az adott ügy egyedi sajátosságainak figyelembevételével a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a perbeli, egyéb bizonyítékokkal együttesen értékel.
- [76] Jogszabálysértésnek tekinthető a megalapozatlan ítélet is, megalapozatlanságról azonban csak akkor lehet szó, ha a tényállás feltáratlan maradt, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen vagy logikailag ellentmondást tartalmaz. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a másodfokú bíróság tett-e iratellenes megállapítást, és okszerűtlenül mérlegelte-e a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Amennyiben ugyanis az állapítható meg, hogy a jogerős ítélet a

bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte, ez megalapozza a felülvizsgálati kérelmet (BH 1994.196.). Ha azonban nem állapítható meg, hogy a bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállás iratellenes, vagy okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó módon történt a bizonyítékok mérlegelése, a Kúriát kötik a másodfokú bíróság megállapításai, hiszen a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek (BH 1995.226., BH 1993.768.).

- [77] A Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; az minősíthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013. 119. II.).
- [78] Az Alaptörvény L) cikke a házasság és család védelmét deklarálja és kimondja, hogy a családi kapcsolat alapjának a házasságot és a szülő-gyermek viszonyt tekinti, célja, hogy megerősítse a társadalmi alapintézménynek minősülő család alaptörvényi szintű védelmét.
- [79] Az Alaptörvény Q) cikke a nemzetközi jog és a hazai jog viszonyát szabályozza és többek között rögzíti, hogy a nemzetközi jog általános elveken kívüli más szabályai a hazai jogszabályban történő kihirdetéssel válnak a magyar jog részévé. Az Alkotmányt és a belső jogot pedig úgy kell értelmezni, hogy a nemzetközi jog általánosan elfogadott szabályai valóban érvényesüljenek [53/1993. (X. 13.) AB határozat].
- [80] A gyermekek jogairól szóló New Yorkban 1989. november 20-án kelt és a hazai jogrendbe az 1991. évi LXIV. törvénnyel beiktatott egyezmény (a továbbiakban: Gyermekjogi Egyezmény) összhangban álló Csjt. 1. § (2) bekezdése értelmében a gyermek sorsát érintő lényeges körülmények elbírálásánál mindig a kiskorú gyermek érdekére figyelemmel, jogait biztosítva kell eljárni. A Gyermekjogi Egyezmény határozottan megfogalmazza, hogy az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják a szülők egyikétől különülő gyermeknek azt a jogát, hogy személyes kapcsolatot, közvetlen érintkezést tarthasson fenn mindkét szülőjével (9. cikk 3. pont).
- [81] Az Alaptörvénnyel, a Gyermekjogi Egyezménnyel összhangban a Csjt. 92. §-a szerint a gyermeknek joga, hogy különülő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermekétől különülő szülő joga és kötelessége, hogy gyermekével kapcsolatot tartson fenn, vele rendszeresen érintkezzen. A kapcsolattartás zavartalan biztosítása a gyermeket gondozó szülő kötelessége. A kapcsolattartás célját a Gyer. 27. § (1) bekezdése fogalmazza meg: a gyermek és a szülő családi kapcsolatának fenntartása, illetőleg a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését

folyamatosan figyelemmel kísérje, tőle telhetően segítse.

- [82] A Csjt. szabályozásból következően mind a gondozó szülő, aki akadályozza a kapcsolattartást, mind a különélő szülő, aki nem él a kapcsolattartás lehetőségével, megsérti szülői kötelességét. A különélő szülő jogosult arra, hogy a gyermeket rendszeresen látogassa, szeretetét kinyilvánítsa, a gyermekével való meghitt viszonyt fenntartsa. A gyermek érdekét súlyosan sértő módon jár el az a gondozó szülő, aki a gyermeket a másik szülővel való érintkezéstől indokolatlanul elzárja, és ellene hangolja. A szülőnek ez a mélyen elítélendő magatartása károsan hat a gyermek érzésvilágára, befolyásolja a gyermek fejlődését, és alapot ad arra a következtetésre, hogy ez a szülő nem alkalmas a gyermek nevelésére (17. számú Irányelv).
- [83] Kétségtelen, hogy a felperes és a gyermek évek óta nem tartja a kapcsolatot. Az elsőfokú bíróság döntően az alperes és a gyermek erős érzelmi kötődésére, az anyától való elszakadás pszichés hatására tekintettel az anyai elhelyezést tartotta a gyermek érdekében állónak. A felperes és a gyermek kapcsolatának fokozatos felépítése érdekében, a szakvélemény szerint, a fokozatosság elvének megfelelően, szakaszosan szabályozta a kapcsolattartást. Hangsúlyozta, hogy ennek megvalósításához szükség van az alperes támogató, közreműködő, gyermeke javát feltételező hozzáállására is.
- [84] Az adott ügyben a másodfokú bíróság a helyes tényállás megállapítása érdekében bizonyítékként mérlegelte az elsőfokú ítélet meghozatala után a **G.-i** Szolgálatnál megvalósult kapcsolattartás körülményeit, továbbá a rendelkezésre álló bizonyítékokat újból egybevetette és azokat a maguk összességében értékelte. Mindezek alapján állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság téves következtetéseket vont le, így felülmérlegelte az elsőfokú bíróság döntését.
- [85] Az elsőfokú ítélet meghozatala után a kapcsolattartás során bekövetkezett események, körülmények olyan többlettényállási elemként merültek fel a másodfokú eljárásban, amelyeknek - az egyéb körülményekkel, bizonyítékokkal egybevetett mérlegelés során - a másodfokú bíróság a következetes bírói gyakorlatnak megfelelően, az alperes gyermeknevelésre való alkalmassága szempontjából tulajdonított jelentőséget. Kétségtelen, hogy a gyermek egészséges személyiségfejlődését az segíti elő, ha megszokott környezetében, őt szeretettel körülvevő személyek gondozásában nevelkedhet, számára biztonságérzetet nyújt a megfelelő környezet állandósága. Az egészséges fejlődést elősegítő környezetben való megmaradás biztosítása olyan fontos szempont, amelyet a gyermekelhelyezésnél figyelembe vehető körülmények között a jelentőségének megfelelően kell értékelni. Esetenként a gyermek érdekében mégis meg kell változtatni a gyermek környezetét. A gyermek nevelésére való alkalmatlanságra vonható következtetés abból, ha a szülő a gyermeket el akarja idegeníteni a másik szülőtől, és a befolyásolt gyermek érzelmeire hivatkozással kívánja megakadályozni a különélő szülő és a gyermek kapcsolattartását, amely a gyermek érdekeivel

ellentétes, a szülő és a gyermek jogát alapvetően csorbítja (17. számú Irányelv).

- [86] A Kúria a gyermekelhelyezés tárgyában hozott jogerős érdemi döntéssel, annak ténybeli és jogi okfejtésével maradéktalanul egyetértett. A másodfokú bíróság az Alaptörvényben, a Gyermekjogi Egyezményben, a Csjt. 1. § (2) bekezdésében, 72/A. § (1) bekezdésében, továbbá a 17. számú Irányelvben meghatározott követelménynek megfelelően a gyermeki érdeket döntő súllyal vette figyelembe és helyesen értékelte hangsúlyosan az alperes magatartását, megalapozottan vonta le azt a következtetést: a felperes az a szülő, aki a jövőben kedvezőbben tudja biztosítani a gyermek testi, lelki, szellemi fejlődését. A másodfokú eljárásban feltárt és kiegészített tényállás iratszerű, a jogerős határozat okszerű, logikai ellentmondások nélküli, a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének, és a 221. § (1) bekezdésének megfelelő, ezért felülvizsgálattal eredményesen nem támadható részletesen indokolt mérlegelésen alapul. Az utóbb készült pedagógiai véleményre, az elsőfokú ítélet meghozatala utáni felügyelt kapcsolattartásról való alperesi, gyermeki távolmaradás utólagos igazolására, illetve a felperes évekkel korábbi eseti meg nem jelenésére való hivatkozások még valóságuk esetén és együttesen mérlegelve sem adnának alapot a gyermekelhelyezés tárgyában hozott jogerős ítélettől eltérő határozat meghozatalára.
- [87] Helyállóan fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy az a szülői magatartás, amely a kisajátítás szándékával a gyermek befolyásolása útján a másik szülővel való kapcsolattartást évek óta gátolja, ellehetetleníti, a kiskorú hosszú távú érdekeit, kiegyensúlyozott fejlődését veszélyezteti, ezért a gyermeknek a jobb nevelési készséggel rendelkező különélő szülőnél történő elhelyezését indokolja. Az alperes évek óta, sőt az elsőfokú ítélet indokolásának ismeretében sem volt hajlandó annak felismerésére, hogy a gyermek kiegyensúlyozott értelmi, érzelmi fejlődéséhez arra is szükség van, hogy a gyermek a felperessel zavartalanul tarthassa a kapcsolatot. Az alperes személyiségvonásai miatt nem képes a kapcsolattartást biztosító szülői kötelezettségének teljesítésére, a kapcsolattartás fontosságát csak állítja, tényleges együttműködési szándékát a periratok nem támasztották alá. Nem merültek fel olyan körülmények, amelyek felróható magatartásának menthető okául szolgálhattak volna. A jogerős ítélettel szabályozott folyamatos kapcsolattartás és annak időtartama megfelelő keretet biztosít az alperes és a gyermek szoros kapcsolatának fenntartására.
- [88] A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet jogszabályt nem sért, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [89] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése

alapján tárgyalás tartásával bírálta el.

- [90] A teljes személyes költségmentességben részesült alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Kúria ezért a felperest megillető felülvizsgálati eljárási költség és a felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja, az illetékekről szóló 1990. évi CXIII. törvény 50. § (1) bekezdése, és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

, 2019. december 3.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, előadó, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Nyírőné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: